

جسور للدراسات
JUSOOR ARAŞTIRMA MERKEZİ

Ocak
2024

Analitik Haritalar

2023 yılında Suriye'deki İsrail Saldırıları

Hazırlayan: Beşir Nasrullah, Reşit Horani

Jusoor Araştırma Merkezi, bilgi yönetimi alanı ile siyasi, ekonomik ve sosyal çalışma ve araştırmaların hazırlanmasında uzmanlaşmış, bağımsız bir araştırma ve düşünce kuruluşudur. Merkez ayrıca veri, fikir ve tavsiyeler yoluyla hedeflere ve stratejilere profesyonel, gerçekçi ve doğru bir şekilde ulaşılmasına yardımcı olmak amacıyla Suriye ile ilgili devlet, toplum ve kalkınma sektörünün tüm kademelerinde yerel, bölgesel ve uluslararası düzeylerde etki ve görüş sahibi makamlar, karar vericiler ve yetkililer arasında karşılıklı etki oluşturmaya yönelik faaliyetler, etkinlikler ve eğitimlerle ilgilenmektedir.

Giriş

2023 yılında İsrail'in Suriye'deki saldırılarında artış yaşanmış, 2021 ve 2022 yıllarında yaşanan 28'er saldırıya karşın 2023 yılında hava, kara ve deniz saldırıları olmak üzere toplam 40 saldırı gerçekleşmiştir. Bazı saldırılar aynı anda birden fazla şehre düzenlenirken toplamda 95 mevkiye yaklaşık 297 hedef yok edilmiştir.

Bu artış, İran'ın İsrail'e karşı vekil güçler aracılığıyla yürüteceği operasyonlarda Suriye'yi gelişmiş bir üs haline getirmek için hedeflediği faaliyetlerini genişletmesiyle bağlantılıdır ve İsrail 2013 yılından beri bu çabaları bir güvenlik tehdidi olarak görmektedir. Ancak hâlâ "kendini korumanın gerekliliği ile gerilimin artmasını istememek arasında kesin bir ayırım yapmanın zorluğu" ile karşı karşıyadır.

İsrail, deprem felaketinin ve Gazze Savaşı'nın başlamasının ardından Suriye'deki saldırılarını sıklaştırmış ve 2022 ile 2023 arasındaki aynı döneme kıyasla saldırı sayısı 6'dan 11'e çıkmıştır. Bu artış, İran'ın oluşan bu şartları istismar etmesiyle birlikte gerçekleşmiş ve çoğunluğu ülkenin güneyinde olmak üzere askeri üs ve mevzilerinin sayısını 570'e çıkarmış ve Şii milislere karadan olduğu gibi havadan da silah sağlamak için operasyonlarını genişletmiştir. Bu bağlamda Suriye rejimine Khordad 15 hava savunma sistemini sağladığı da iddia edilmiştir. Ayrıca Hava Kuvvetleri ve Hava Savunma Komutanı Selahaddin Kaser el-Ğanim ile Savunma Bakanı ve Devrim Muhafızları Komutanı İsmail Kaani gibi üst düzey askeri yetkililerin Suriye'yi ziyaretiyle aynı dönemde rejim güçleriyle ortak askeri tatbikatlar gerçekleştirmiştir. Bu tatbikatlar, İran Ulusal Güvenlik Yüksek Konseyi sözcüsü Keyvan Hüsrevi'nin Suriye'deki askeri üslerinin varlığını resmi olarak tanınmasıyla birlikte rejim tarafından gelen talep üzerine gerçekleştirilmiştir.

1. İsrail'in 2023'te Suriye'ye askeri müdahalesinin tabiatı

İsrail, 2023 yılında Suriye'de çeşitli askeri harekatlarda bulunmuştur. Hava saldırılarını büyük oranda devam ettirirken çok sayıda kara harekâtı da düzenlemiş ve İranlı milislerin insansız hava araçlarıyla gerçekleştirdiği çok sayıda saldırıyı engellemiştir.

Hava saldırıları, 2023'te İsrail'in Suriye'deki askeri müdahalesinin ana omurgasını oluşturmaya devam etmiş ve bu saldırılar daha çok F-16 savaş uçakları ve insansız hava araçlarıyla gerçekleştirilmiştir. İsrail'in hava üstünlüğü, İranlı milislere maddi ve insani kayıplar verdirmeyi sağlamıştır. Ancak İsrail ordusunun Suriye'de kara gücünün olmayışı düşünüldüğünde bunu sürdürmesi de daha maliyetli hale gelmiştir.

İsrail'in saldırılarda daha çok F-16 uçaklarını kullanması, görünüşe göre İran'ın rejim güçlerine Khordad 15 hava savunma sistemi sağladığını duyurmasıyla alakalıdır. İsrail iddiaları ciddiye almış ve İranlı milislerin faaliyetlerine yönelik havadan izleme faaliyetlerini yoğunlaştırmıştır. Elektronik savunma sistemiyle donatılmış olan F-16 uçakları, her türlü hava koşulunda sahadaki hedeflerin tespiti, yerdeki radarlardan kaçınmak için alçak irtifalarda uçuş, kısmen veya tamamen yok etmek üzere havadan karaya füzeler veya bombalar kullanarak yerdeki hedeflere saldırma konusunda yüksek kabiliyet sağlamaktadır.

Öte yandan İsrail'in son zamanlardaki saldırılarda, 2022 yılında Şam kırsalı ve Masyaf'taki İranlı milislere yönelik gerçekleştirdiği saldırıların aksine muharebe avantajlarına rağmen F-35 yerine F-16 uçaklarını kullanması, hava saldırılarındaki muhtemel risk ve tehditlerin azaldığını göstermektedir.

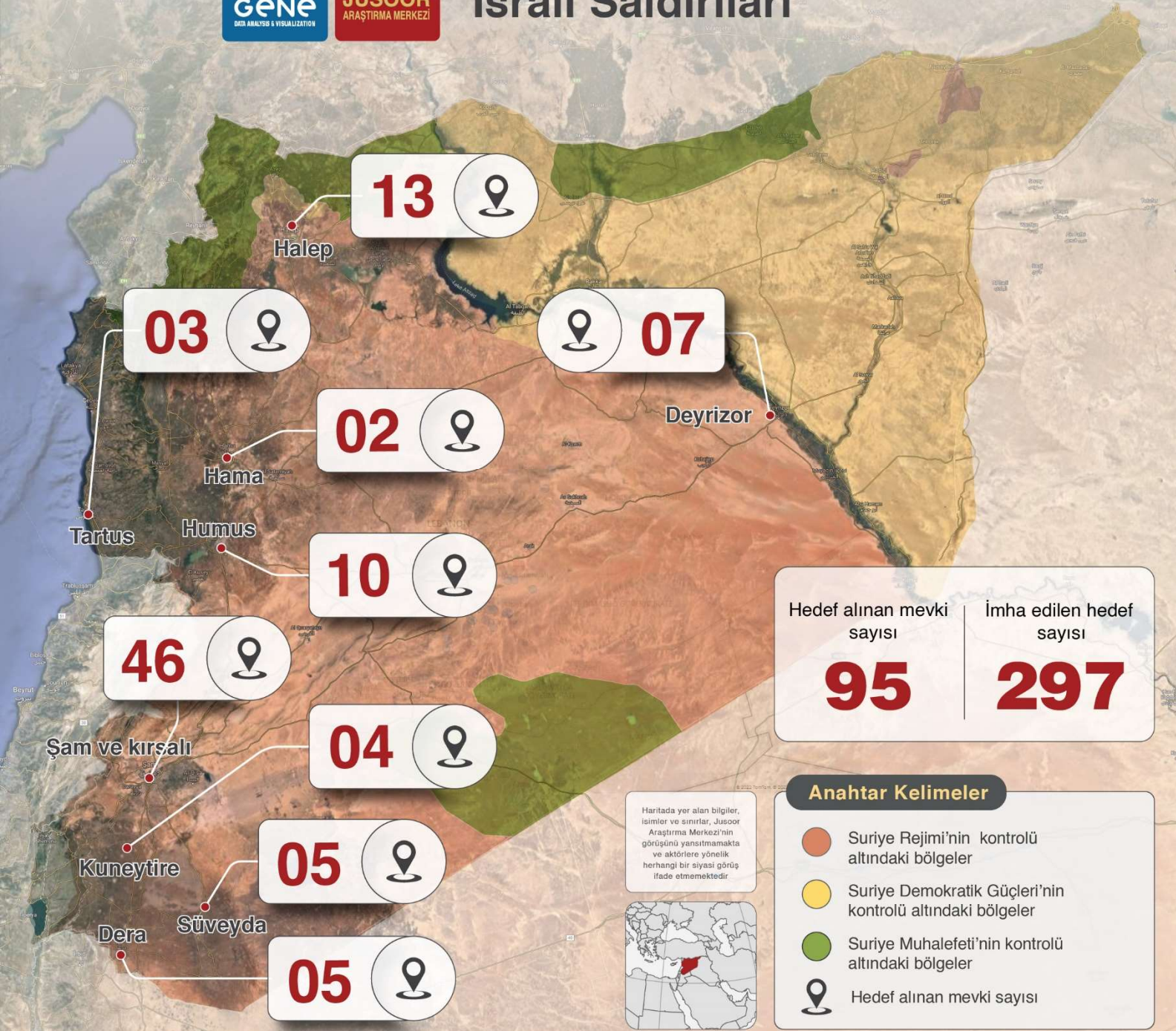
İsrail, casusluk ve keşif faaliyetlerini yürütmek ve İranlı milislere en düşük maliyetle saldırmak ve örneğin Deyrizor'daki 92. Tugay ve Tel Kharouf Bölüğü'nün bombalanmasında olduğu gibi Devrim Muhafızları ve Hizbullah'ın konuşlanmış olduğu daha içerdeki hedefleri vurmak için insansız hava araçlarını kullanmaya devam etmiştir.

Öte yandan İsrail ordu birlikleri 2023 yılı içerisinde Suriye topraklarına çok sayıda kara harekâtı düzenlemiş ve askeri operasyonların etkisini artırmak için bazen arazinin özelliklerini de değiştirmiştir. Bu duruma örnek olarak askeri araçların Kuzey Kuneytire kırsalındaki "El-Şahar Mülteci Kampı" bölgesine girişi ve Suriye topraklarında yaklaşık 200 metre içerde hendek kazılarak dikenli tellerle çevrelenmesi gösterilebilir.

İranlı milislerin, askeri faaliyetleri sırasında bu sınıra yakın bölgeleri kullanmalarını, yani altyapı oluŐturmalarını ve bölgeye yerleŐmelerini engellemeyi amaçlayan bu tür sınırlı kara hareketleri önleyici ve koruyucu eylemler kapsamına girmektedir.

İsrail'in hava ve sınırlı kara saldırıları, Suriye'den Golan'daki İsrail hedeflerine yönelik insansız hava araçlarına, roketlere ve top mermilerine dayalı sürekli saldırılar düzenleyen İranlı milislerin Suriye'deki faaliyetlerini engellememiŐtir. Her ne kadar İsrail bu saldırıların çoğuna karşılık verip engellese de saldırıların devam ediŐi, bunların Humus'taki Dab'a Askeri Havalimanı ve Dera'daki 12. Tugay gibi rejimin askeri birimleri tarafından İsrail'e karşı kullanılmak üzere silah, özellikle drone üretmek ve depolamak için kullanıldığını göstermektedir.

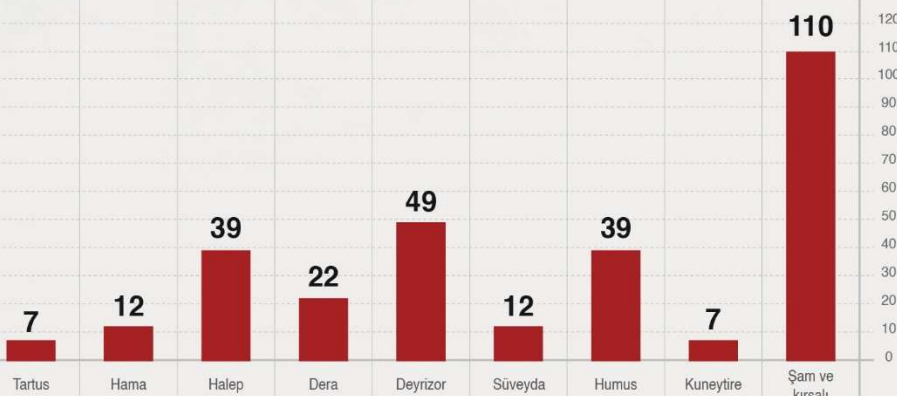
2023 yılında Suriye'deki İsrail Saldırıları

Hedef alınan mevki sayısı
95

İmha edilen hedef sayısı
297

İllere göre saldırılarda imha edilen hedef sayısı

Operasyonda hava, kara ve deniz saldırıları olmak üzere

40

askeri saldırı düzenlenmiş ve bazı saldırılar aynı anda birden fazla ile düzenlenmiştir.

2. İsrail'in 2023'te Suriye'deki saldırılarının hedeflerinin tabiatı

İsrail saldırıları, İranlı milislerin Suriye'de konuşlandığı ve faaliyet gösterdiği yerlere yayılmış durumdadır. En çok hedef alınan yerler arasında Şam ve kırsalı, ardından Halep, Kuneytire, Süveyda, Dera, Humus, Tartus, Deyrizor ve Hama bulunmaktadır.

İsrail'in 2023'te Suriye'deki hava saldırıları, Filistinli grupların liderleri, silah depoları, üretim ve montaj merkezleri, tedarik yolları, İranlı milisler ve diğerleri tarafından kullanılan kara ve hava ulaşımı gibi farklı hedeflere yönelmiştir.

- İsrail'in 2023'teki saldırıları İranlı milisleri ve Hizbullah'ın çıkarlarını hedef almış, ülkenin güneyinde Şam ve Kuneytire'de bulunan 133. Güvenlik Birliği, Golan Birliği, 4400 ve 108. Birlik gibi Suriye'deki Hizbullah'a bağlı grupları defalarca bombalamıştır. Bu birlikler İsrail'e karşı izleme ve dinleme faaliyetlerini yürütmek, iki taraf arasında çatışma çıkması durumunda Suriye içinden karşı operasyonlar yürütmek ve İsrail içindeki operasyonlar için Suriyeli-Filistinli kişileri görevlendirmekle sorumludur. Ayrıca Lübnan'dan uzakta üretilen insansız hava araçlarının bileşenlerinin ve teknolojilerin aktarılmasının yanı sıra, İran Devrim Muhafızları'na ait Suriye'deki depolardan doğrudan Hizbullah'ın Lübnan'daki tesislerine silah ve mühimmat da kaçırılmaktadır.
- İsrail'in, komutanlar ve teknisyenler dahil Suriye'deki İranlı askeri danışmanları hedef alan saldırıları 2023'te de devam etmiştir. Bu bağlamda Aralık ayı sonlarında Suriye üzerinden İran'dan Lübnan'a teçhizat, silah ve asker göndermek amacıyla kurulan 2250. Birlik'in önemli liderlerinden Rıza Musevi'ye suikast düzenlenmiştir. Bu tür saldırılar, İsrail'in Suriye'deki Devrim Muhafızları, İranlı milisler ve Lübnan'daki Hizbullah arasındaki lojistik bağlantıyı kesmeye çalıştığını göstermektedir.
- İsrail'in 2023'teki saldırıları sivil havalimanlarını, özellikle de Halep ve Şam uluslararası havalimanlarını hedef almıştır. Suriye'deki sivil

havalimanları 2023'te 5'i Halep Havalimanı'na, 7'si Şam Havalimanı'na olmak üzere toplamda en az 12 kez bombalanmıştır. Bu tür saldırılar, İsrail'in, füzelerin üretimi, geliştirilmesi, montajı ve bunların Suriye veya Lübnan'da konuşlandırılması konusunda İran'ın lojistik ekipmanlarıyla (bakım hatları ve helikopterler) sivil havalimanlarını kapsamlı şekilde kullandığı düşüncesinde olduğunu göstermektedir. Nakliye ve lojistik destek (askeri güçlere mühimmat ve malzeme taşınması) amacıyla kullanılan, çok alçak irtifada uçabilme kabiliyetleri bulunan helikopterlerden yararlanılmaktadır ve bu helikopterler İsrail ve Rusya'nın kontrolünden uzakta sivil havalimanlarından milislerin konuşlandığı yerlere ekipman taşınmasını da mümkün kılmaktadır.

- 2023'teki İsrail saldırıları, önceki yıllardan farklı olarak Suriye'deki Filistinli grupların liderlerini de hedef almıştır. Bu durum, 2019 sonlarında Filistin İslami Cihad Hareketi Siyasi Büro üyesi Ekrem el-Acuri'ye düzenlenen suikast girişimi hariç bu grupların çıkarlarını etkilememiştir. İsrail Mart 2023'te de, İslami Cihad Hareketi'nin askeri kanadı Kudüs Tugayları'nın liderlerinden Ali Remzi El-Esved'i başkent Şam'daki evinde suikastle öldürmüştür. Bu saldırılar, İsrail'in İranlı milislerle Filistinli gruplar arasındaki iş birliğinin varlığına inanmasından, özellikle daha Aksa Tufanı başlamadan önce Devrim Muhafızları'nın Suriye'de Filistinli gruplarla ortak bir operasyon odası oluşturduğuna dair gelen bilgilerden kaynaklı olabilir.
- İsrail'in 2023'teki saldırıları, Devrim Muhafızları'nın silah depolamak, üretmek, taşımak ve eğitim için kullandığı bazı merkez ve tesisler dışında, Şam kırsalındaki Cebel el-Mana'daki Birinci Tümen 75. Tugayı, Cumhuriyet Muhafızlarının 106. Tugayı ve Tel El-Cumu'daki 5. Tümen gibi Suriye rejimi birliklerini hedef almıştır. Bu tür saldırılar artık rejimin alışıldık güçleriyle İran'ın kullandığı tesisleri ve birliklerini hedef alan İsrail'e yönelik herhangi bir askeri tehdit oluşturmadığını göstermektedir.

2023 yılında Suriye'deki İsrail Saldırıları

<p>02/01/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Şam Uluslararası Havalimanı ve çevresi Geçici depolar</p> <p>Hedef sayısı 7</p>	<p>29/01/2023</p> <p>Deyrizor</p> <p>Heri Köyü Ebu Kemal Hire Köyü Ustura Alanı</p> <p>Hedef sayısı 25</p>	<p>19/02/2023</p> <p>Şam, Şam kırsalı, Suveyda</p> <p>Kafr Susa - al-Sakva Tel Mesh Bölgesi Mahallemde bir bina, Cebel Mania Bölgesi "Kaşif 2" tipi bir radar</p> <p>Hedef sayısı 3</p>	<p>12/03/2023</p> <p>Hama, Tartus</p> <p>Batı Hama kırsalındaki Masayif Bölgesindeki Hair Abbaa Köyü Mahallemde bir bina, Cebel el-Mania Bölgesi "Kaşif 2" tipi bir radar</p> <p>Hedef sayısı 11</p>	<p>22/03/2023</p> <p>Halep</p> <p>Halep Uluslararası Havalimanı Geçici depolar</p> <p>Hedef sayısı 5</p>
<p>29/04/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Hıdır Köyü'nün batısındaki Kurs el-Nofi Köyü Şam güneybatı kırsalı Askeri üs ve depo</p> <p>Hedef sayısı 4</p>	<p>09/04/2023</p> <p>Dera, Kuneytire, Suveyda</p> <p>el-Harak, Kuzey Kuneytire kırsalı, el-Devr Bekdesi 52. Tugay, 3. Tabur, 90. Tugay, Tel Haruf Taburu</p> <p>Hedef sayısı 10</p>	<p>04/04/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Şam Havalimanı çevresi Seyyide Zeynep civarındaki İran kompleksi</p> <p>Hedef sayısı 5</p>	<p>02/04/2023</p> <p>Humus</p> <p>Humus kırsalı Dabaa Askeri Havalimanı, T4 Havalimanı</p> <p>Hedef sayısı 9</p>	<p>30/03/2023</p> <p>Şam</p> <p>Şam çevresi Güney kanadındaki konvoy</p> <p>Hedef sayısı 3</p>
<p>29/04/2023</p> <p>Humus</p> <p>Dabaa Havalimanı Şingar Yüksekokulu Depolar</p> <p>Hedef sayısı 7</p>	<p>30/04/2023</p> <p>Kuneytire</p> <p>Orta Kuneytire kırsalı Kahtaniyye Köyü çevresi</p> <p>Hedef sayısı 4</p>	<p>01/05/2023</p> <p>Halep</p> <p>Halep Uluslararası Havalimanı Havalimanı ve depolar</p> <p>Hedef sayısı 9</p>	<p>29/05/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Hafir, el-Hame Cedide Artuz 3. Tümen 65. Tugay Karargâhi depolar</p> <p>Hedef sayısı 7</p>	<p>14/06/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Güney Şam kırsalındaki el-Kisve 75. Hava Savunma Tugayı 165. Alay</p> <p>Hedef sayısı 6</p>
<p>28/08/2023</p> <p>Halep</p> <p>Halep Uluslararası Havalimanı Havalimanı ve depolar</p> <p>Hedef sayısı 9</p>	<p>07/08/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Kuzey Şam kırsalı Mneen ve Sedhaya el-Kisve Cebel el-Mania Cebel Kasayun</p> <p>Hedef sayısı 8</p>	<p>19/07/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>el-Dimas Lübnan Hizbullahı Ridvan Tugaylarına ait silah deposu</p> <p>Hedef sayısı 6</p>	<p>03/07/2023</p> <p>Halep</p> <p>Halep Uluslararası Havalimanı Geçici depolar</p> <p>Hedef sayısı 4</p>	<p>02/07/2023</p> <p>Humus</p> <p>Şingar, el-Ğantı, Kharbet el-Sevda, Kharbet Tin el-Nur, Feyruz, Gazale Devrim Muhafızları ve Hizbullah'a ait silah depoları</p> <p>Hedef sayısı 23</p>
<p>13/09/2023</p> <p>Tartus</p> <p>Güney Tartus kırsalı Der el-Hacer ve Karto Köyü yakınındaki el-Cemase köyleri civarı</p> <p>Hedef sayısı 3</p>	<p>13/09/2023</p> <p>Hama</p> <p>Masyaf Güney Hama kırsalındaki Tel Kartal</p> <p>Hedef sayısı 5</p>	<p>20/09/2023</p> <p>Kuneytire</p> <p>Ayn el-Tine Ayn el-Tine Köyü çevresi</p> <p>Hedef sayısı 1</p>	<p>01/10/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Esed Köyleri Esed Köyleri tarafındaki el-Dimas konutları çevresi</p> <p>Hedef sayısı 4</p>	<p>02/10/2023</p> <p>Deir ez-Zor</p> <p>Deyrizor Havalimanı yakınındaki Harabi Mahallesi Ebu Kemal 119. Alay Heri Köyü</p> <p>Hedef sayısı 12</p>
<p>08/11/2023</p> <p>Şam ve Suveyda kırsalı</p> <p>Askeri depolar ve Hava Savunma taburları Rakhta depoları, Necha depoları, Tel Kuleyb Havalimanı, Tel el-Mesih</p> <p>Hedef sayısı 17</p>	<p>30/10/2023</p> <p>Dera</p> <p>Batı Dera kırsalı 5. Tümen</p> <p>Hedef sayısı 9</p>	<p>25/10/2023</p> <p>Dera</p> <p>İzra 12 Tugay 5. Tümen</p> <p>Hedef sayısı 7</p>	<p>14/10/2023</p> <p>Halep</p> <p>Halep Uluslararası Havalimanı Havalimanı pisti</p> <p>Hedef sayısı 1</p>	<p>12/10/2023</p> <p>Şam kırsalı ve Halep</p> <p>Şam ve Halep Uluslararası Havalimanı İki havalimanı</p> <p>Hedef sayısı 10</p>
<p>17/11/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Güney Şam Askeri üster ve depolar</p> <p>Hedef sayısı 9</p>	<p>22/11/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Seyyide Zeynep Lübnan Hizbullahı 108. Birlik binası</p> <p>Hedef sayısı 1</p>	<p>02/12/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Seyyide Zeynep ve Hüceyra Rejim güçleri hava savunma taburu, Hizbullah karargâhi</p> <p>Hedef sayısı 5</p>	<p>10/12/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Seyyide Zeynep Hizbullah ve Devrim Muhafızları'na ait karargâhlar</p> <p>Hedef sayısı 5</p>	<p>17/12/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Seyyide Zeynep ve Şam Uluslararası Havalimanı çevresi Hizbullah ve Devrim Muhafızları'na ait karargâhlar</p> <p>Hedef sayısı 6</p>
<p>30/12/2023</p> <p>Halep</p> <p>Güney Halep kırsalı Devrim Muhafızları ve Lübnan Hizbullahı</p> <p>Hedef sayısı 6</p>	<p>29/12/2023</p> <p>Deyrizor</p> <p>Ebu Kemal İran Devrim Muhafızları</p> <p>Hedef sayısı 12</p>	<p>29/12/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Seyyide Zeynep Devrim Muhafızları ve Lübnan Hizbullahı</p> <p>Hedef sayısı 6</p>	<p>28/12/2023</p> <p>Şam ve Suveyda kırsalı</p> <p>Şam Uluslararası Havalimanı Doğu Suveyda kırsalı Şam Havalimanı'ndaki İran Devrim Muhafızları Karargâhi, Tel el-Sahra Radar Taburu,</p> <p>Hedef sayısı 8</p>	<p>25/12/2023</p> <p>Şam kırsalı</p> <p>Seyyide Zeynep Devrim Muhafızları karargâhi ve depoları</p> <p>Hedef sayısı 5</p>

Hedef alınan mevki sayısı **95**

Hedef sayısı **297**

Saldırı sayısı **40**

Anahtar Kelimeler

Amaç Hedef Türü Yer Suriye Medyası İsrail Medyası

Özet

İsrail'in 2023'te Suriye'ye yönelik saldırıları, İran'ın özellikle Suriye'nin güney bölgesinde İsrail'e karşı caydırıcı ve dengeleyici bir güç olma yönünde süregelen çabalarının gölgesinde Tel Aviv'in İran ve Suriye'deki milisleriyle arasındaki güç farkını koruma konusundaki ısrarını yansıtmaktadır.

Belirli hedeflerin vurulması ve tehdidin yayılmasının önlenmesi dahil 2024 yılında İsrail'in Suriye'deki İranlı milislere yönelik saldırılarının hız kazanması beklenmektedir. Bu, komutanlar ve teknisyenlerden oluşan askeri danışmanların hedef alınmasına, kara ve hava lojistik iletişim hatlarının kesilmesine odaklanılacağı anlamına gelmektedir.

Ayrıca İsrail'in sivil ve askeri havalimanlarını vurmaya devam edeceği, saldırıların Şam ve Halep havalimanlarıyla sınırlı kalmayıp ve Dabaa gibi diğer havalimanlarını da kapsayacak şekilde genişleyebileceğini de göstermektedir. İsrail'in tahminlerine göre İran, rejimle işbirliği içinde bu havalimanlarını işler hale getirmeye veya silah depolamak ve taşımak için kullanmaya çalışmaktadır. Bundan dolayı da Suriye içinde bulunan altyapı ve tesisleri vurup imha etmektedir.

Öte yandan uluslararası aktörlerin konumları da İsrail'in Suriye'deki askeri stratejisini sürdürmesine ve geliştirmesine katkıda bulunan bir etkidir. Rusya, Ukrayna ve Gazze'deki savaşa rağmen 2015'ten beri rejimle arasında yürürlükte olan ikili askeri koordinasyon mekanizmasını aksatmamış ve İran mevkilerine yönelik askeri saldırılara karşı çıkmıyor gibi gözükmektedir. ABD ise, İsrail'in Suriye'deki İranlı milislere karşı düzenlediği askeri saldırılara bölgesel bir çatışmaya sürüklediği sürece destek vermeye istekli görünmektedir.

جسور للدراسات
JUSOOR ARAŞTIRMA MERKEZİ

 Mall of İstanbul - ofis Plaza
11.Kat ,Ofis 87 - Başakşehir
İSTANBUL / TÜRKİYE

 + 90 555 056 06 66

 /jusoorstudies

 /jusoorstudies

 /jusoorstudies

 info@jusoor.co

 www.jusoor.co